

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšera a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **K. S.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Kounicova 67, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 3. 2016, č. j. 31 A 86/2015 - 49,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce K. S. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 3. 2016, č. j. 31 A 86/2015 - 49, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 7. 3. 2016, č. j. 31 A 86/2015 - 49, zamítl žalobu žalobce K. S., kterou se domáhal ochrany před nečinností žalovaného Magistrátu města Brna (dále též „žalovaný správní orgán“). V žalobě uváděl, že obdržel dne 5. 11. 2014 příkaz, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit tím, že dne 12. 3. 2014 v 13 hod. v Brně na ulici Husova 3/5 nerespektoval svislou dopravní značku B1 „zákaz vjezdu všech vozidel“. Proti příkazu podal žalobce prostřednictvím své zmocněnkyně K. Z. (dále též „zmocněnkyně“) odpor, ten však žalovaný správní orgán neakceptoval z důvodu, že zmocněnkyně nebyla ke dni podání odporu zletilá. Žalobce se obrátil se žádostí o opatření proti nečinnosti na nadřízený správní orgán – Krajský úřad Jihomoravského kraje, který žádosti nevyhověl, a žalobce proto podal proti nečinnosti žalovaného správního orgánu žalobu ve smyslu ust. § 79 a násl. s. ř. s.

Krajský soud v rozsudku uvedl, že skutkově shodnou situaci posuzoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2016, „č. j. 6 As 6/2016 - 34“ (správně mělo být uvedeno

„č. j. 8 As 6/2016 - 34“ – pozn. Nejvyššího správního soudu). Krajský soud převzal tam uvedenou argumentaci (v rozsudku krajského soudu jsou rekapitulovány závěry z rozsudku „č. j. 8 As 6/2016 - 34“, a nikoliv z rozsudku „č. j. 6 As 6/2016 - 34“ – pozn. Nejvyššího správního soudu) a dospěl k závěru, že odpor nemůže podat osoba nezletilá. Jestliže tedy zmocněnkyně žalobce (narozená dne X), podala odpor k poštovní přepravě dne Y, tedy sedm dnů před nabytím zletilosti, tak se jedná o odpor podaný osobou neoprávněnou. K tvrzení žalobce, že žalovaný správní orgán měl vyzvat zmocněnkyni k odstranění vad jejího odporu, resp. nedostatků plné moci (na plné moci přiložené k odporu nebyl uveden žádný podpis) krajský soud uvedl, že úkon nezletilé osoby nelze zhojit.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce K. S. jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, kterou opřel o důvod obsažený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Krajskému soudu předně vytýkal, že v odůvodnění odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016 „č. j. 6 As 6/2016 - 34“. Tento rozsudek se podle stěžovatele zabýval odlišnou skutkovou i právní situací. Pokud měl krajský soud na mysli rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016 „č. j. 8 As 6/2016 - 34“, ten byl zástupci stěžovatele (který rovněž zastupoval účastníka v uvedené věci) doručen až dne 7. 3. 2016, přičemž krajský soud rozhodl rovněž dne 7. 3. 2016. Posledně citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu tak krajský soud nemohl mít k dispozici, a tedy se o něj ani nemohl opírat ve svém odůvodnění. Stěžovatel v kasační stížnosti dále polemizoval se závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016, č. j. 8 As 6/2016 - 34 (které krajský soud převzal do odůvodnění svého rozsudku). Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku podle stěžovatele pochybil, pokud v něm odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. I. ÚS 1041/14. Aplikace uvedené judikatury by vedla k nemožnosti nezletilých účastníků řízení samostatně jednat v rámci správního řízení. Nezletilý by např. nemohl jednat v řízení o přestupku, ze kterého by byl sám obviněn, podepsat blokovou pokutu, nemohl by podat žádost o informace, požádat o vydání duplikátu občanského průkazu při jeho ztrátě atp. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ze dne 23. 2. 2016 dále pochybil, jestliže dospěl k závěru, že na situaci, kdy účastníka řízení zastupuje nezletilý zmocněnec, je nutno analogicky aplikovat ust. § 27 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a nikoliv ust. § 29 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Použití této analogie je v neprospěch stěžovatele. Dále stěžovatel namítl, že Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dospěl k závěru, že zastupování nezletilým zmocněncem neodpovídá smyslu a účelu zastoupení. Stěžovatel je opačného názoru. Zmocněnec ve správním řízení je nepochybně „obhájcem“ ve smyslu čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel uzavřel, že krajský soud pochybil, pokud převzal výše uvedené nesprávné závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v rozsudku ze dne 23. 2. 2016, č. j. 8 As 6/2016 - 34. Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž namítl, že pokud správní orgán dospěl k závěru, že zvolená zmocněnkyně je procesně nezpůsobilá, měl stěžovatele vyzvat k tomu, aby si zvolil jiného zástupce. Opačný postup neodpovídá právní úpravě.

Z důvodu, že kasační stížnost neobsahovala závěrečný návrh ve smyslu ust. § 37 odst. 3 s. ř. s. a nebyla k ní přiložena plná moc pro zástupce stěžovatele (kasační stížnost podal za stěžovatele P. K.), vyzval Nejvyšší správní soud (usnesením ze dne 10. 5. 2016, č. j. 7 As 79/2016 - 20), stěžovatele k doplnění kasační stížnosti.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že Nejvyšší správní soud citovaným usnesením prokázal, že správný postup je takový, že má-li soud pochybnosti o procesní způsobilosti, vyzve (i procesně nezpůsobilého) zástupce k tomu, aby tyto pochybnosti odstranil,

pokračování

anebo aby si účastník zvolil jiného zástupce, který bude procesně způsobilý. Nejvyšší správní soud tedy osvědčil správnost argumentace stěžovatele. Stěžovatel dále doplnil kasační stížnost o závěrečný návrh, ve kterém navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a žalovanému správnímu orgánu uložil povinnost nahradit náklady řízení.

Žalovaný správní orgán se ve svém písemném vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s rozsudkem krajského soudu. Právo představuje hodnotový systém. Jedním z principů, na němž je právo budováno, je princip právní jistoty. Přípuštění zastupování účastníka řízení nezletilou osobou by bylo v rozporu s tímto principem.

Předsedkyně senátu 31 A, který rozhodoval v dané věci, doručila dne 5. 5. 2016 Nejvyššímu správnímu přípis nazvaný „*Předložení soudního spisu pro řízení o kasační stížnosti*“. V přípisu sdělila, že zkrácené znění rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 6/2016 - 34 bylo na úřední desce vyvěšeno dne 23. 2. 2016, tedy před vydáním rozsudku krajského soudu v dané věci. Již ze samotného zkráceného znění bylo zřejmé, že neobstál opačný názor uvedený v rozsudku jiného senátu krajského soudu (č. j. 62 A 183/2015 - 45), jenž identickou situaci, která panuje i v dané věci, řešil zcela opačně. Plné znění rozsudku č. j. 8 As 6/2016 - 34 přitom Nejvyšší správní soud zveřejnil dne 11. 3. 2016, přičemž krajský soud vyhotovil písemné vyhotovení rozsudku až dne 6. 4. 2016. Dovojuje, že bylo postupováno ve smyslu jednotného výkladu práva. Předsedkyně senátu 31 A poukázala i na to, že před krajským soudem bylo vedeno další obdobné řízení (pod sp. zn. 30 A 154/2015), ve kterém bylo tvrzeno, že stěžovatelka nabyla svéprávnosti. V nyní posuzované kasační stížnosti však tvrdí, že odpor podala nezletilá osoba bez plné svéprávnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3, 4 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Předmětem sporu je otázka, zda zmocněnkyně stěžovatele byla v době, kdy ještě nedosáhla 18 let, oprávněna podat odpor proti příkazu, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku.

Tuto otázku již Nejvyšší správní soud opakovaně posuzoval. V rozsudku ze dne 23. 2. 2016, č. j. 8 As 6/2016 - 34 (ve kterém se rovněž zabýval otázkou, zda nezletilá K. Z. mohla zastupovat jiného účastníka řízení), Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]odstata věci spočívala v posouzení, zda se účastník správního řízení může dát ve smyslu § 33 odst. 1 správního řádu zastoupit osobou, která je nezletilá a nenabyla plné svéprávnosti. Krajský soud vyšel při řešení této otázky bez dalšího z § 29 odst. 1 správního řádu, který upravuje procesní způsobilost účastníků správního řízení. Podle tohoto ustanovení se procesní způsobilost odvíjí od svéprávnosti, jak ji upravuje občanský zákoník. V případě nezletilých osob, které nenabýly plné svéprávnosti způsobem podle § 30 odst. 2 občanského zákoníku, se pak předpokládá způsobilost k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých téhož věku (§ 31 občanského zákoníku). Obdobně navazují procesní způsobilost na svéprávnost i další procesní předpisy – občanský soudní řád (§ 20 odst. 1 o. s. ř.) a soudní řád správní (§ 33 odst. 3. s. ř. s., který ještě používá pojmosloví „starého“ občanského zákoníku, což ovšem překlenuje § 3029 odst. 1 „nového“ občanského zákoníku). Co do vztahu mezi svéprávností a procesní způsobilostí je ovšem vždy na místě obezřetnost, aby nedošlo ke zkrácení na právech nezletilých účastníků řízení. Ve vztahu k § 20 odst. 1 o. s. ř. tuto skutečnost zřetelně vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. I. ÚS 1041/14: „Podle Ústavního soudu je nutno činit rozdílné chápání řízení (nezbytným pro nutnost nezletilé dítě do řízení zapojit) a schopností jednat před soudem samostatně. Schopnost jednat před soudem samostatně vyžaduje mnohem vyšší nároky na vyspělost osoby než pouhé chápání podstaty řízení.“ Následně Ústavní soud podotkl, že navzdory odvození

procesní způsobilosti od způsobilosti k hmotněprávnímu jednání procesními předpisy, v praxi se tento vztah nepovažuje za zcela striktní a zpravidla je vyžadováno zastoupení nezletilého účastníka řízení jeho zákonným zástupcem i tehdy, je-li předmětem řízení právní jednání nezletilého, ke kterému byl bezpochyby způsobilý (v této souvislosti Ústavní soud odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005 sp. zn. 20 Cdo 2775/2004). Ústavní soud vyslovil souhlas s popsanou praxí: „Ústavní soud se ztotožňuje s důvody, na kterých se tato praxe zakládá. Soudní řízení je mnohem komplexnější a komplikovanější proces než samotné právní jednání. (...) Nelze tedy bez dalšího předpokládat, že pokud nezletilé dítě má hmotněprávní způsobilost k danému jednání, má také plnou procesní způsobilost v řízení, jebož předmětem je dané jednání. Z těchto důvodů se Ústavní soud domnívá, že v případě nezletilých dětí by pravidlem měl být závěr, že tyto nemají plnou procesní způsobilost ve smyslu § 20 odst. 1 občanského soudního řádu, přičemž opačný závěr lze přijmout pouze v konkrétních zcela výjimečných situacích a vždy je nutno jej řádně odůvodnit.“ S uvedenými závěry Ústavního soudu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a dodává, že je namístě vztáhnout je kromě § 20 odst. 1 o. s. ř. i na obdobná ustanovení týkající se procesní způsobilosti obsažená ve správním řádu a soudním řádu správním. Od procesní způsobilosti je pak třeba dále odlišit (přísnější) zákonné předpoklady pro zastupování (obecným) zmocněncem. Podle § 27 odst. 1 o. s. ř. i podle § 35 odst. 6 s. ř. s. může být obecným zmocněncem jen osoba plně svéprávná (§ 35 odst. 6 s. ř. s. opět používá ještě „starou“ terminologii, což řeší § 3029 odst. 1 občanského zákoníku). Pokud správní řád výslovně neupravuje, jaké předpoklady musí splňovat obecný zmocněnec, je třeba tuto otázku posoudit analogicky podle „nejbližších“ procesních předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2012, č. 8 As 94/2011 – 80, v němž kasační soud aplikoval analogicky § 28 odst. 3 o. s. ř. na zánik zastoupení na základě plné moci ve správním řízení). Je-li i v případě posuzování procesní způsobilosti kvůli účinné ochraně práv účastníků řízení zpravidla nutné trvat na jejich zletilosti a s tím spojené plné svéprávnosti, pak v případě obecných zmocněnců (hájících práva jiných) je tím spíše namístě vyžadovat, aby se bez výjimky jednalo o plně svéprávné osoby. Účel institutu zastoupení spočívá v pomoci účastníkovi řízení, v lepším hájení jeho práv a celkově v zefektivnění řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, č. 1 As 27/2011 – 81, nebo ze dne 15. 9. 2015, č. 8 As 57/2015 - 46). Téhož účelu může být stěžejí dosaženo, pokud by zájmy účastníků v řízení hájil nezletilý zmocněnec. Podmínka plné svéprávnosti se tedy vztahuje i na obecné zmocněnce podle § 33 správního řádu. Na tomto závěru nemůže něčeho změnit ani věk zmocněnce blízký zletilosti. Krajský soud pochybil, pokud uzavřel, že se žalobce v předmětném přestupkovém řízení mohl nechat zastoupit nezletilou osobou, která nebyla plně svéprávná. Přiblížení k nejbližším procesním předpisům v otázce podmínek zastoupení na základě plné moci přitom nepředstavuje nepřijatelnou analogii v neprospěch obviněného z přestupku, jak naznačuje žalobce. Pokud § 33 správního řádu vůbec neupravuje předpoklady, které musí splňovat obecný zástupce, je třeba tuto mezeru vyplnit analogickou aplikací blízkých procesních řádů, aby byl zachován účel institutu zastoupení (srov. odst. 22 výše).“

V rozsudku ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 33/2016 - 36, pak Nejvyšší správní soud výše uvedené závěry převzal a dále podrobněji rozvedl. Zejména uvedl následující: „Kasační soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek ze dne 23. 2. 2016, č. 8 As 6/2016 - 34, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]okud správní řád výslovně neupravuje, jaké předpoklady musí splňovat obecný zmocněnec, je třeba tuto otázku posoudit analogicky podle „nejbližších“ procesních předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2012, č. 8 As 94/2011 – 80, v němž kasační soud aplikoval analogicky § 28 odst. 3 o. s. ř. na zánik zastoupení na základě plné moci ve správním řízení).“ Je-li i v případě posuzování procesní způsobilosti kvůli účinné ochraně práv účastníků řízení zpravidla nutné trvat na jejich zletilosti a s tím spojené plné svéprávnosti, pak v případě obecných zmocněnců (hájících práva jiných) je tím spíše namístě vyžadovat, aby se bez výjimky jednalo o plně svéprávné osoby. Účel institutu zastoupení spočívá v pomoci účastníkovi řízení, v lepším hájení jeho práv a celkově v zefektivnění řízení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, č. 1 As 27/2011 - 81, nebo ze dne 15. 9. 2015, č. 8 As 57/2015 - 46). Téhož účelu může být stěžejí dosaženo, pokud by zájmy účastníků v řízení hájil nezletilý zmocněnec. Podmínka plné svéprávnosti se tedy vztahuje i na obecné zmocněnce podle § 33 správního řádu. Na tomto závěru nemůže něčeho změnit ani věk zmocněnce blízký zletilosti. Krajský soud tedy nepochybil, pokud uzavřel, že se stěžovatel v předmětném přestupkovém řízení nemohl nechat zastoupit nezletilou osobou, která nebyla plně svéprávná. (...) K tomu dále Nejvyšší správní soud odkazuje i na Závěr č. 144 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu

pokračování

řádu ze dne 16. října 2015, který se týkal právě problematiky nezletilých zmocněnců. Poradní sbor, obdobně jako nyní kasační soud, dospěl k závěru, že „[n]ezletilá osoba nemá plnou procesní způsobilost a nemůže být tedy zmocněncem účastníka řízení podle § 33 správního řádu.“

Z výše uvedeného vyplývá, že judikatura Nejvyššího správního soudu zastává k otázce zastupování účastníků správního řízení nezletilou osobou konstantní a jednoznačný závěr, že účastníky řízení mohou ve správním řízení (až na odůvodněné výjimky) zastupovat pouze plně svéprávné, a tedy zletilé osoby. Jen tak lze zajistit, aby došlo k řádnému hájení práv účastníků řízení a celkovému zefektivnění řízení. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani věk zmocněnce blízký zletilosti.

Rozhodující senát neshledal v nyní projednávané věci důvod se od této judikatury odchýlit a v plném rozsahu na ni odkazuje. To platí tím spíše, když v obou uvedených případech zastupovala účastníka řízení ve správním řízení K. Z., tedy stejná osoba jako v nyní posuzované věci, a kasační stížnost i v tomto případě podával Mgr. Jaroslav Topol (v řízení o žalobě byl stěžovatel zastupován P. K.).

Nutno doplnit, že jádro argumentace stěžovatele v kasační stížnosti spočívá ve zpochybňování právního názoru Nejvyššího správního soudu (obsaženého v rozsudku ze dne 23. 2. 2016, č. j. 8 As 6/2016 - 34), který plně přebírá i pozdější judikatura Nejvyššího správního soudu (srv. rozsudek ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 33/2016 - 36). Nejvyšší správní soud považuje argumentaci obsaženou v obou rozsudcích (vč. odkazu na nálezn Ústavního soudu ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. I. ÚS 1041/14) za zcela správnou, přílehavou a plně použitelnou na danou věc. Výklad plně odpovídá smyslu a účelu právní úpravy. Za situace, kdy se skutkový i právní stav věci podstatně neliší, nemá Nejvyšší správní soud důvod revidovat právní názor vyjádřený v citovaných rozsudcích, na které odkazuje (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2015, č. j. 9 As 34/2015 - 25 a ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 As 221/2015 - 31, všechny zde citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz). Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud provedl výše uvedenou podrobnou rekapitulaci obou rozsudků a v plném rozsahu na ně odkazuje.

Pouze z procesní opatrnosti Nejvyšší správní soud dodává, že nesouhlasí se stěžovatelem, že by na zastupování obecným zmocněncem ve správním řízení nebylo možno analogicky aplikovat občanský soudní řád (o. s. ř.). Přihlídnutí k nejbližším procesním předpisům v otázce podmínek zastoupení na základě plné moci nepředstavuje nepřipustnou analogii v neprospěch obviněného z přestupku, jak naznačuje stěžovatel. Pokud ust. § 33 správního řádu vůbec neupravuje předpoklady, které musí splňovat obecný zástupce, je třeba tuto mezeru vyplnit analogickou aplikací blízkých procesních předpisů, aby byl zachován účel institutu zastoupení. Správní řád neobsahuje úpravu týkající se postavení obecného zmocněnce. Za této situace lze ve smyslu konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu tuto otázku posoudit analogicky podle předpisu, ve kterém je postavení obecného zmocněnce upraveno.

Podle ust. § 27 odst. 1 o. s. ř. platí, že „[ú]častník se může dát zastoupit také kteroukoliv fyzickou osobou, která je plně svéprávná. Tento zástupce může jednat jedinečně osobně.“ Z citovaného ustanovení tedy vyplývá, že účastníka řízení může zastupovat pouze plně svéprávná osoba. Pojem svéprávnosti je obsažen v ust. 15 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Podle tohoto ustanovení je „svéprávnost“ způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat). Plně svéprávným se přitom podle ust. § 30 občanského zákoníku člověk stává dosažením zletilosti. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku věku. Člověk dovrší osmnáctý rok svého věku v okamžiku, kdy začíná den, který svým číselným označením a měsícem odpovídá dni,

kdy se před osmnácti lety narodil (ust. § 601 odst. 1 občanského zákoníku). Podle občanského zákoníku lze svéprávnost nabýt i před dosažením věku 18 let, a to přiznáním svéprávnosti, nebo uzavřením manželství. Oběma způsoby, vždy však na základě rozhodnutí soudu, může nabýt svéprávnosti osoba, která dosáhla věku šestnácti let. V daném konkrétním případě stěžovatel v řízení před správními orgány relevantně netvrdil, resp. nedokládal, že by zmocněnkyně nabyla takto zletilosti. Za této situace nelze žalovanému správnímu orgánu vytýkat, že ji považoval za nezletilou a tedy plně nesvéprávnou.

Stěžovatel dále namítal, že měl být vyzván k odstranění vad předmětného odporu. K tomu Nejvyšší správní soud v souladu se svou judikaturou (srv. např. rozsudek ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 33/2016 - 36) uvádí, že na neplatně udělené zmocnění je nutno nahlížet jako na zmocnění, které vůbec nevzniklo. Pokud pak stěžovatel poukazyval na § 34 odst. 4 správního řádu, konstatuje Nejvyšší správní soud, že podle citovaného ustanovení může správní orgán uznat úkony učiněné ve prospěch účastníka jinou osobou než zástupcem za úkony učiněné zástupcem, jestliže o to účastník požádá a nemůže-li vzniknout újma jinému účastníkovi. Ze správního spisu nelze dovodit, že by stěžovatel požádal o uznání předmětného úkonu. Ostatně stěžovatel to netvrdí ani nedokládá. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud v dané konkrétní věci nesouhlasí se stěžovatelem ani v tom, že žalovaný správní orgán měl stěžovatele vyzvat k tomu, aby si zvolil jiného zmocněnce, a stanovit mu k tomu přiměřenou lhůtu. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 33/2016 - 36, „[k]asační soud se rovněž zabýval otázkou, zda (ne)měl žalovaný vyzvat stěžovatele či údajnou zástupkyni K. Z. ve smyslu § 37 odst. 3 správního řádu k odstranění vady podání spočívající v nedoložení vzniku platného zmocnění k podání odvolání, přičemž dospěl k závěru, že nikoli. Stěžovateli bylo v rámci řízení před správním orgánem prvního stupně sděleno, že předložená plná moc nebyla akceptována.“ Žalovaný správní orgán přitom jak stěžovatele, tak zmocněnkyni vyrozuměl o tom, z jakých důvodů nemohl plnou moc a odpor podaný nezletilou osobou akceptovat (viz přípis ze dne 2. 12. 2014). Z výše uvedených důvodů je podle názoru Nejvyššího správního soudu nepřiléhavý i poukaz stěžovatele na ust. § 37 správního řádu.

Stěžovatel dále namítal, že výklad krajského soudu by vedl k tomu, že by nezletilý nemohl samostatně jednat ve správním řízení, které se dotýká jeho práv (např. podávat žádosti o informace, požádat o vydání duplikátu občanského průkazu atp.). K těmto námitkám Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě se o žádný takový případ nejedná. Nejvyšší správní soud posuzuje otázku zastupování účastníka řízení v přestupkovém řízení ze strany nezletilce a nikoliv samostatné vystupování nezletilce ve správním řízení. Stejně tak není v dané věci třeba řešit otázku úspory nákladů a času rodiče, který se nechá zastoupit svým nezletilým dítětem ve správním řízení, neboť stěžovatel ani netvrdil, že by K. Z. narozená v roce X byla jeho dcerou. Nutno doplnit, že stěžovatel se narodil v roce X.

Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem ani v tom, že by v daném případě došlo k porušení čl. 2 odst. 3 Ústavy. Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy „[s]tátní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“ Bylo postupováno v souladu s právními předpisy, resp. konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu. Postup žalovaného správního orgánu, který plně odpovídal právní úpravě, pak nelze hodnotit ani jako postup porušující právo na spravedlivé řízení, či další ústavní práva. Poukazyval-li stěžovatel v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. 32 Cdo 1019/2009 a nález Ústavního soudu sp. zn. 654/03, ani jeden z nich neřeší identickou situaci, jaká panuje v dané věci. Nejvyšší správní soud nikterak nepopírá účel čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, avšak v daném případě je toto právo konkretizováno v ust. § 27 odst. 1 o. s. ř., a tam uvedené podmínky splněny nebyly.

pokračování

Stěžovateli lze přisvědčit pouze v tom, že krajský soud v odůvodnění uvedl nesprávné číslo jednacích rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016. Namísto správného „č. j. 8 As 6/2016 - 34“ krajský soud uvedl „č. j. 6 As 6/2016 - 34“. Tato vada však nemá vliv na zákonnost rozhodnutí krajského soudu. Z rozhodnutí krajského soudu je zřejmé, že krajský soud se při vypořádání námitek opíral o názor obsažený v rozhodnutí „č. j. 8 As 6/2016 - 34“. Navíc rozhodnutí „č. j. 6 As 6/2016 - 34“ bylo vydáno dne 3. 2. 2016 a řešilo zcela odlišnou situaci. Nemůže proto dojít k záměně uvedených rozhodnutí. Důvodem pro zrušení rozhodnutí krajského soudu není ani to, že krajský soud vydal napadené rozhodnutí dne 7. 3. 2016, tedy v době, kdy Nejvyšší správní soud ještě nedoručil rozhodnutí ve věci „č. j. 8 As 6/2016 - 34“ účastníkům řízení. Zkrácené znění tohoto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bylo zveřejněno již dne 23. 2. 2016. V tomto řízení přitom Nejvyšší správní soud posuzoval zákonnost jiného rozhodnutí Krajského soudu v Brně, ve kterém byla primárně posuzována rovněž otázka zastupování ze strany nezletilé osoby (jednalo se navíc o zmocněnkyni K. Z.). Krajský soud již tak na základě pouhého zkráceného znění mohl předpokládat, jak Nejvyšší správní soud o dané otázce uvažil. Navíc rozhodnutí Nejvyššího správního soudu bylo zveřejněno ještě před tím, než krajský soud vyhotovil písemné vyhotovení rozhodnutí v nyní projednávané věci. Ostatně i sám stěžovatel v kasační stížnosti uváděl, že uvedená pochybení krajského soudu nepředstavují důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel výslovně uváděl, že Nejvyšší správní soud tím, že vydal usnesení ze dne 10. 5. 2016, č. j. 7 As 79/2016 - 20, potvrdil, že jsou-li pochybnosti o procesní způsobilosti, je třeba vyzvat (i procesně nezpůsobilého) zástupce k tomu, aby tyto pochybnosti odstranil, anebo aby si účastník zvolil jiného zástupce, který bude procesně způsobilý. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí pouze za situace, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Z kasační stížnosti a přiložených listin nevyplývalo, že by stěžovatel byl zastupován advokátem, resp. že by byla splněna podmínka uvedená v ust. § 105 odst. 2 věta za středníkem s. ř. s. Z tohoto důvodu bylo nutno stěžovatele vyzvat k odstranění uvedené vady, což Nejvyšší správní soud učinil uvedeným usnesením, kterým nikterak nepotvrdil (nesprávný) výklad zastávaný stěžovatelem.

Ze všech uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost stěžovatele směřující proti rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 7. 3. 2016, č. j. 31 A 86/2015 - 49, protože není důvodná (ust. § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje kasační soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2016

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu